

ναί τακτικό!

Εσείς βλέπετε ένα... χάος

στο δωμάτιό του, αλλά το μικρό σας έχει άλλη άποψη. Δεν είναι δύσκολο να βρείτε τη... χρυσή τομή και να το μάθετε να είναι τακτικό.

Ο Νικόλας είναι τριών ετών και το αγαπημένο του παιχνίδι είναι ο «μηχανικός αυτοκινήτων». Αυτό σημαίνει ότι κάθε φορά που παίζει, το δωμάτιό του μετατρέπεται σε πραγματικό γκαράζ, με αμέτρητα εργαλεία και αυτοκινητάκια. Η συνέχεια είναι γνωστή: σε λίγο θα τα παρατήρει όλα για να δει στην τηλεόραση τα

αγαπημένα του κινούμενα σχέδια, όπου έπειτα από λίγα λεπτά διαδέχεται η περίπλοκη κατασκευή ενός κάστρου, που αυτή την φορά γίνεται στο χαλί του σαλονιού. Η έντονη δραστηριότητα του Νικόλα και όλων των παιδιών της ηλικίας του, καταλαμβάνει χρόνο και κυρίως χώρο. Μπαίνετε στο δωμάτιο του που μοιάζει με πεδίο μάχης. Η πρώτη σας αντίδραση είναι να συμμαζέψετε και η δεύτερη να μαλώσετε το παιδί, ελπίζοντας ότι την επόμενη φορά θα σκεφτεί από μόνο του να βάλει τα πράγματά του στην θέση τους. Μάταιη ελπίδα όμως! Για το παιδί η τάξη δεν έχει κανένα νόημα, είναι απλώς ένα καθήκον των γονέων. Και με το... δίκιο του, αφού ενήλικες και παιδιά έχουν διαφορετική αντίληψη για την τάξη. Κι εσείς, τι κάνετε; Θα υποταχτείτε σ' αυτή την μοίρα; Όχι!

Όσο περίεργο και αν σας φαίνεται, όλα τα πιτσιρίκια αγαπούν την τάξη. Βέβαια εσείς θα αναρωτηθείτε «Αλήθεια; Είστε σίγουροι ότι και το δικό μου παιδί αγαπά την τάξη;» φέρνοντας στο μυαλό σας το «βομβαρδισμένο» από παιχνίδια πάτωμα του παιδικού δωματίου. Και δεν έχετε καθόλου άδικο!

Άλλωστε, όπως έχει πει και η διάσημη Ιταλίδα παιδαγωγός Μαρία Μοντεσόρι «Η αγάπη για την τάξη, όπως την αντιλαμβάνονται τα παιδιά, απέχει πολύ από τη στεγνή και ψυχρή έννοια της τάξης που έχουμε εμείς οι ενήλικες στο μυαλό μας». Για παράδειγμα, φανταστείτε τον εαυτό σας να φτιάχνει έναν πύργο με τουβλάκια. Όταν ο πύργος σας γκρεμιστεί, τι κάνετε; τα μαζεύετε και τα βάζετε στο κουτί τους. Ένα παιδί, όμως, που περνάει πολλές ώρες παίζοντας με τουβλάκια, δεν μπορεί με τίποτα να ακολουθήσει αυτήν την... παράξενη τρέλα για τάξη. Και αυτό γιατί σε λίγο σίγουρα θα του χρειαστούν για να φτιάξει π.χ. ένα πλοίο ή ένα αεροπλάνο ή μια γέφυρα. Έτσι θα τα έχει μπροστά του, έτοιμα για χρήση, και δεν θα χρειάζεται να τα ξαναβγάλει από το κουτί τους. Για τα παιδιά είναι απόλυτα λογικό να αφήνουν τα πράγματά τους εκεί όπου θα τα ξαναβρούν αργότερα για να τα χρησιμοποιήσουν.

Κάντε την αρχή! Δώστε το καλό παράδειγμα

Όπως συμβαίνει και με τους μεγάλους υπάρχουν κάποια παιδιά που είναι περισσότερο τακτικά και άλλα που είναι λιγότερο. Το να μαθαίνουμε όμως στο παιδί μας ότι κάθε αντικείμενο έχει τη δική του θέση σημαίνει ότι το κάνουμε να σέβεται τα πράγματά του αλλά και τον κόπο των άλλων. Αλλά, κυρίως, σημαίνει ότι το βοηθάμε να οργανώσει το φυσικό και νοητικό του χώρο. Και στο θέμα της τάξης βασικό ρόλο παίζει το παράδειγμα των γονιών. Αν αγαπούν την τάξη και φροντίζουν να τακτοποιούν το χώρο τους, τότε και τα παιδιά μεγαλώνοντας ακολουθούν το πρότυπό τους. Ήδη από την πιο τρυφερή ηλικία, τα παιδιά είναι πολύ προσεχτικοί παρατηρητές, και κυρίως μέσα από τη μίμηση αποχτούν το δικό τους τρόπο σκέψης. Αν λοιπόν συμβιώνει με γονείς υπερβολικά τακτικούς ή

ακατάστατους, οι οποίοι δεν καταφέρνουν να του επιβάλλουν απλούς κανόνες, ώστε να το βοηθήσουν να καταλάβει την χρησιμότητα της τακτοποίησης των πραγμάτων που το περιβάλλουν, μοιραία, ακόμα και ως ενήλικας αργότερα, θα αντιμετωπίσει προβλήματα.

Κάθε πράγμα στον καιρό του...

Από τον 1ο έως τον 2ο χρόνο

Ζήτω το χάος

Μετά τους 18 μήνες, όταν το μωρό στέκεται στα πόδια του και αρχίζει να εξερευνά τον κόσμο, αναπόφευκτα δημιουργείται η μεγαλύτερη αναστάτωση, καθώς όλα τα παιχνίδια είναι διασκορπισμένα εδώ και εκεί. Φυσικά, είναι ανώφελο να ζητήσετε από το παιδί να τα τακτοποιήσει. Όμως, μπορείτε να αρχίσετε να του δίνετε το «καλό» παράδειγμα. Όταν τακτοποιείτε τα πράγματα του, εξηγήστε του κάθε τόσο τι ακριβώς κάνετε: «Η μαμά παίρνει το αρκουδάκι για να το βάλει στο κρεβατάκι του», «Βλέπεις; Ο μπαμπάς βάζει τα παπούτσια του στην παπουτσοθήκη». Τοποθετήστε στο παιδικό δωμάτιο τα παιχνίδια του σε συγκεκριμένη θέση. Και, κάθε φορά που τακτοποιείτε, δείξτε στο παιδί το σπιτάκι για τις κούκλες, το γκαράζ για τα αυτοκινητάκια, το κρεβατάκι που κοιμούνται τα λούτρινα. Έτσι, θα είναι πιο εύκολο γι' αυτό να διακρίνει τη θέση τους, και στο μέλλον να τα βάζει στο σωστό μέρος.

Από τον 2ο έως τον 3ο χρόνο

Σαν ένα παιχνίδι

Το παιδί σ' αυτήν την ηλικία αντιδρά κάπως αντιφατικά όσον αφορά το συμμαζέμα. Είναι δύσκολο για εκείνο να τακτοποιήσει μόνο του το δωμάτιό του, όμως, μπορείτε να του προτείνετε να το βοηθήσετε. Αν αρνηθεί μην το μαλώσετε. Μην ξεχνάτε ότι βρίσκεται σε μια φάση όπου ζητά συνέχεια από σας να του αποδεικνύετε την αγάπη σας, γι' αυτό θα πρέπει να είστε ανεκτικοί και με κατανόηση. Αν από την άλλη δεχτεί, προκαλέστε το ενδιαφέρον του. Κατά την διάρκεια της τακτοποίησης, μπορείτε να περιγράφετε το τι κάνετε σαν μια μαγική ιστορία: «Έλα να βάλουμε τα μολύβια και τους μαρκαδόρους μέσα στο γραφείο γιατί νιώθουν μοναξιά όταν είναι μακριά από τα χαρτιά» ή «οι κούκλες μπαίνουν όλες στο ίδιο ράφι γιατί έτσι κάνουν παρέα».

Μικρά τρικ

- Χρησιμοποιείτε αστεία αινίγματα: «Πού είναι ο σταθμός για το τρενάκι σου; Στο

ψυγείο;» Όταν το παιδί βρίσκει τη σωστή θέση, αφήστε το μόνο του να το βάλει στη θέση του και μετά επαινέστε το και χαϊδέψτε το για τη σωστή δουλειά που έκανε.

- Επινοείστε ένα παιχνίδι κάθε φορά που ταχτοποιείτε μαζί το δωμάτιό του, κάνοντας τα παιχνίδια να μιλάνε. Για παράδειγμα η κούκλα λέει ότι θέλει να πάει στο κρεβατάκι της.

Από τον 3ο έως τον 4ο χρόνο

Είναι θέμα στρατηγικής

Γύρω στα τρία χρόνια μπορεί να ξεκινήσει μια πραγματική στρατηγική «μάχης» ενάντια στην ακαταστασία, που διαρθρώνεται σε τρία σταθερά σημεία:

- πρέπει να ζητείται έστω και η ελάχιστη συνεργασία του
- δεν πρέπει να χρησιμοποιείται η φράση «βάλε στη θέση του» σαν απειλή ή τιμωρία
- θα πρέπει να καθοριστεί ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που θα αφορά την τακτοποίηση του παιδικού δωματίου (για παράδειγμα, πριν από το βραδινό φαγητό).

Θα πρέπει να θυμάστε ωστόσο ότι δεν μπορείτε να απαιτήσετε από το παιδί να βάζει κάθε παιχνίδι στην θέση του και παντού να επικρατεί τέλεια τάξη, σαν να το είχατε τακτοποιήσει εσείς. Άλλο πράγμα είναι να μάθετε στο παιδί να βάζει τα πράγματά του στην θέση τους και άλλο να είναι όλο το σπίτι σας τακτοποιημένο. Επαινέστε και ενθαρρύνετε το παιδί για τις προσπάθειες που κάνει, κυρίως αν τακτοποιεί με δική του πρωτοβουλία, χωρίς να του ζητηθεί. Μην το επιπλήττετε πάντα για το τι θα έπρεπε να είχε κάνει ώστε το αποτέλεσμα να ήταν καλύτερο και φυσικά μην ξανακάνετε κάθε φορά αυτό που έχει ήδη ολοκληρώσει. Μ' αυτόν τον τρόπο νιώθει ότι δεν έκανε σωστά τη δουλειά του και κυρίως το αποτρέπει να ξαναπροσπαθήσει την επόμενη φορά. Του δείχνετε ότι δεν του έχετε εμπιστοσύνη σε αυτό που κάνει.

Μικρά τρικ

- Όποια στιγμή της ημέρα κι αν διαλέξετε να τακτοποιεί τα πράγματά του προσπαθήστε να την τηρείτε, γιατί με τον καιρό, δημιουργείται μια σταθερή «τελετουργία». Για παράδειγμα: «Πρώτα βάζουμε για νάνι όλες τις κούκλες ή τα αρκουδάκια (φυσικά μέσα στο κουτί - κρεβατάκι τους), ύστερα όλα τα αυτοκινητάκια μέσα στο γκαράζ και μετά κάνουμε και εμείς μπάνιο για να πάμε

για ύπνο».

- Το παιχνίδι της «καληνύχτας». Τακτοποιήστε κούκλες και ζωάκια, χαιρετώντας τα με το όνομά τους και βεβαιώνοντας τα ότι το επόμενο πρωί, θα παίξετε και πάλι μαζί τους «Καληνύχτα σκυλάκι, αύριο θα έρθω να παίξουμε πάλι»

Από τον 4ο έως τον 6ο χρόνο

Αποφασιστικότητα και κανόνες

Είναι η στιγμή που θα πρέπει να δώσουμε στο παιδί να καταλάβει ότι το να τακτοποιεί τα πράγματά του δεν είναι τιμωρία, αλλά ένας τρόπος για να ξαναβρίσκει ευκολότερα τα πράγματα, για να μην χαλάσουν ή καταστραφούν. Είναι βασικό να έχει το παιδί ένα μέρος όπου θα μπορεί να βάζει τα πράγματά του. Αν δεν έχει δικό του δωμάτιο, πρέπει τουλάχιστον να έχει μια μικρή γωνιά δική του, η οποία δεν θα παραβιάζεται ποτέ από άλλους. Με αυτό τον τρόπο καλύπτεται η ανάγκη ζωτικού χώρου που έχουν ανάγκη τα πιο μικρά παιδιά, τα οποία μεγαλώνοντας έτσι αποκτούν αυτονομία και ως προς τους μεγαλύτερους και ως προς τους συνομήλικους του. Η αυτονομία αυτή είναι πολύ σημαντική κατάκτηση, που θα φανεί ιδιαίτερα στην πρώτη τάξη του δημοτικού, όταν το σχολείο «απαιτήσει» από το παιδί να είναι τακτικό και ταυτόχρονα ανεξάρτητο.

«Τι να κάνω όταν είναι εντελώς αρνητικό»; Σε αυτήν την ηλικία πρέπει να είμαστε πιο αποφασιστικοί και να θέσουμε τους κανόνες μας:

- Το παιδί επιτρέπεται να δημιουργεί... χάος μόνο στο δωμάτιό του. Καλό είναι οι υπόλοιποι χώροι να μην καταλαμβάνονται από τα παιχνίδια του.

- Ο μπαμπάς και η μαμά έχουν το δικαίωμα να περπατούν... ελεύθερα στο παιδικό δωμάτιο και να το καθαρίζουν χωρίς να συναντούν εμπόδια. Αν, λοιπόν, τα παιδιά θέλουν να... προστατέψουν τα πράγματά τους, θα πρέπει να φροντίσουν ώστε οι γονείς να μην πατούν πάνω τους. Γι' αυτό, λοιπόν, θα πρέπει κάθε απόγευμα να ελευθερώνουν το... «μονοπάτι» που οδηγεί στο κρεβάτι τους από τέτοια εμπόδια.

- Τα σημαντικά αντικείμενα πρέπει να έχουν συγκεκριμένες θέσεις στο σπίτι. Για παράδειγμα, η κόλα μπαίνει στο ντουλάπι της κουζίνας, ο φακός στο κομοδίνο κ.λ.π. Στα παιδιά αρέσει αυτό, γιατί τους προσφέρει σημεία αναφοράς και σταθερότητας σε αυτόν τον καινούργιο μεγάλο κόσμο.

- Υπάρχει συγκεκριμένο πρόγραμμα που το παιδί μαζεύει τα πράγματά του και καλό θα ήταν να το τηρεί. Πρέπει το παιδί να έχει εμπεδώσει ότι για να παίξει με τους φίλους του, πρέπει να έχει τακτοποιήσει τα πράγματά του, αυτό είναι

κανόνας.

Αποφύγετε...

... να τακτοποιείτε το χώρο του χωρίς την συγκατάθεσή του. Μπορεί να θυμώσει που πειράζετε τα πράγματα του. Μην ξεχνάτε ότι τα βάζει στην θέση τους σε ένα δικό του ξεχωριστό τρόπο και δεν είναι ανάγκη να του επιβάλλετε εσείς το δικό σας.

... να το απειλείτε με λόγια «αν δεν τακτοποιήσεις τα πράγματά σου δεν θα πάμε βόλτα», αυξάνουν την αντιπάθεια και την άρνηση του παιδιού για την τάξη των μεγάλων. Το βιώνει ως τιμωρία αυτό. Ούτε ωφελεί να πείτε «Αν μαζέψεις το δωμάτιο σου, θα σε πάω σινεμά». Οι υποσχέσεις κάνουν το παιδί να ξεχνάει τους λόγους για τους οποίους πρέπει να είναι τακτικό. Αντί λοιπόν να υιοθετήσει μια καλή συνήθεια, του δημιουργείται η εντύπωση ότι αυτό που του ζητάτε είναι κάτι υπερβολικό, κάτι παράξενο.

... να κάνετε συγκρίσεις ανάμεσα στα αδέλφια. Το κάθε παιδί έχει τον δικό του χαρακτήρα και θέλει ν' αναπτύξει την δική του ξεχωριστή αυτονομία. Σε κάθε περίπτωση, τα παιδιά πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι εφ' όσον ζουν με μια οικογένεια, υπάρχουν κανόνες κοινής συμβίωσης που οφείλουν να τηρούν και η «τάξη» είναι ένας από αυτούς.

Με την συνεργασία της κας Κατερίνας Θεοδωρίδου (ψυχολόγος – ψυχοθεραπεύτρια)

Από: Νινέττα Φαφούτη

Πηγή: imommy.gr